

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează **ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.**

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează **REDAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35.** — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Inmormântarea Mitropolitului Nicolae Colan al Ardealului

Sâmbătă, 15 aprilie a.c. orele 10 a.m., a adormit în Domnul vrednicul de pomenire mitropolit Nicolae Colan al Ardealului. Vestea aceasta a îndoliat inimile tuturor fiilor lui duhovnicești, ale rudelor, prietenilor și cunoscuților, care l-au iubit și l-au prețuit ca pe un mare ierarh, dăruit totai Bisericii și Patriei. Doliul Mitropoliei și Arhiepiscopiei noastre a fost și doliu! Bisericii întregi, al Sfântului Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, și doliul celorlalte culte, cu care regretatul mitropolit a întreținut relații ecumenice frățești. Reprezentantii conducerii de stat s-au plecat la catafalcul lui, pentru tot ceea ce a făcut spre binele, unitatea și propășirea poporului.

Imbrăcat în odăjdii arhieresti și pus în sicriu, mitropolit Nicolae a fost așezat în capela mitropolitană, unde în ultimul timp lua parte la Sf. Liturghie. Duminică și luni nenumărați credincioși au trecut prin fața sicriului, ca să aducă omagiul și ruga lor pentru marele arhipăstor. Membrii Consiliului Arhiepiscopesc, ai corpului profesoral de la Institutul Teologic, preoți și studenți teologi, au citit pe rând din Nou Testament de la Cluj (tălmăcit de vlădica Nicolae Colan), săvârșindu-se și slujbe de pomenire. Marți, sicriul purtat pe umeri de preoți a fost mutat în Catedrala mitropolitană, însoțit de un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, Prea Sfinții episcopi Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei și Emilian Antal de la mănăstirea Toplița.

Zi și noapte s-a făcut de strajă în jurul catafalcului, s-au citit Sfinte Evanghelii, s-au înălțat rugăciuni pentru odihna sufletului celui adormit și s-au perindat preoți și credincioși.

Slujba înmormântării a avut loc miercuri, 19 aprilie a.c. la orele 12. Catafalcul era îngropat în coroane de flori, ca semn al dragostei, recunoștinței și deosebitei prețuirii. Din sobor au făcut parte: Înalt Prea Sfinții Mitropoliți Iustin al Moldovei și Sucevei, Firmilian al Olteniei și Nicolae al Banatului, Prea Sfinții Episcopi Iosif al Rîmnicului-Vilcea, Teoctist al Aradului, Teofil al Clujului, Valerian al Oradiei și Emilian Antal de la mănăstirea Toplița; P. C. vicar Tr. Belașcu, consilieri I. Nicoară, I. Vlad, secretar arhiepiscopesc D. Călugăr, P. C. arhim. Irineu de la Iași, P. C. arhim. N. Mladin, rector S. Vlad, prof. Sp. Cindea și Iz. Todoran, toți protopopii din Arhiepiscopia Sibiului și cinci diaconi. Răspunsurile la prohod au fost date de

corul studenților teologi, dirijat de pr. prof. Gh. Șoima.

Lângă catafale stăteau rudele celui adormit. Au fost prezenți d. prof. Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor; d. director I. Rodeanu de la Departamentul Cultelor; Șt. Bucur, secretar al Sfatului Popular regional Brașov; C. Buzdughină, președintele Comitetului Executiv al Sfatului Popular al orașului Sibiu, inspector regional Dulăner de la Brașov și inspector Moldovan de la Sibiu.

Au reprezentat Arhiepiscopia Bucureștilor P.C. vicar Al. Ionescu, iar Institutul Teologic de grad universitar din București, P. C. rector N. I. Nicolaescu și P. C. profesor I. Coman. De la mănăstirea Sîmbăta a fost o delegație formată din P. C. stareț I. Dinu, arhim. Serafim, protos. Veniamin.

Din partea celorlalte culte au fost de față: episcopii Fr. Müller al Bisericii luterane C.A., I. Nagy al Episcopiei reformate (Cluj), Gh. Argay al Episcopiei evanghelice-luterane (Cluj).

Dr. E. Kiss al Episcopiei unitariene (Cluj), canonicul și profesorul de teologie romano-catolic Fr. Farago (Alba-Iulia), vicarul reformat Dr. David Iuliu și rector al Institutului Teologic Protestant, vicarul luteran Dr. Hermann Binder și decan al secției luterane (Sibiu), consilierul Dr. Tökes de la episcopia reformată (Cluj), profesorii de teologie L. Kovács, K. Rapp, I. Nagy, L. Binder.

Au fost de față vicari și consilieri de la diferite Eparhii Ortodoxe, preoți din Arhiepiscopia Sibiului și din alte Eparhii, și credincioși.

D. prof. Dumitru Dogaru, secretarul general al Departamentului Cultelor, aduce în numele Guvernului, Departamentului Cultelor și al Domniei Sale personal, condoleanțe Bisericii Ortodoxe Române și familiei pentru greaua pierdere suferită prin moartea marelui mitropolit Nicolae. Ca eminentă personalitate a ierarhiei ortodoxe, mitropolit Nicolae și-a înscris numele între marii ierarhi ai Bisericii care au rămas lângă popor, și în timpuri grele, neclintiți în încrederea că va străluci odată viitorul luminos devenit realitate astăzi. El a adus o contribuție însemnată la înfăptuirea reîntregirii bisericesti, despre care avea convingerea — ca toți ierarhii, preoții și credincioșii — că răspunde unei trebuințe seculare și că are urmări pozitive pentru unitatea poporului român. Ca profesor și ierarh, a pregătit preoți, care, urmînd exemplul și învățătura lui, s-au încadrat în acțiunea de sprijinire a noii vieți din patria noastră, în lupta pentru pace și colaborare între popoare.

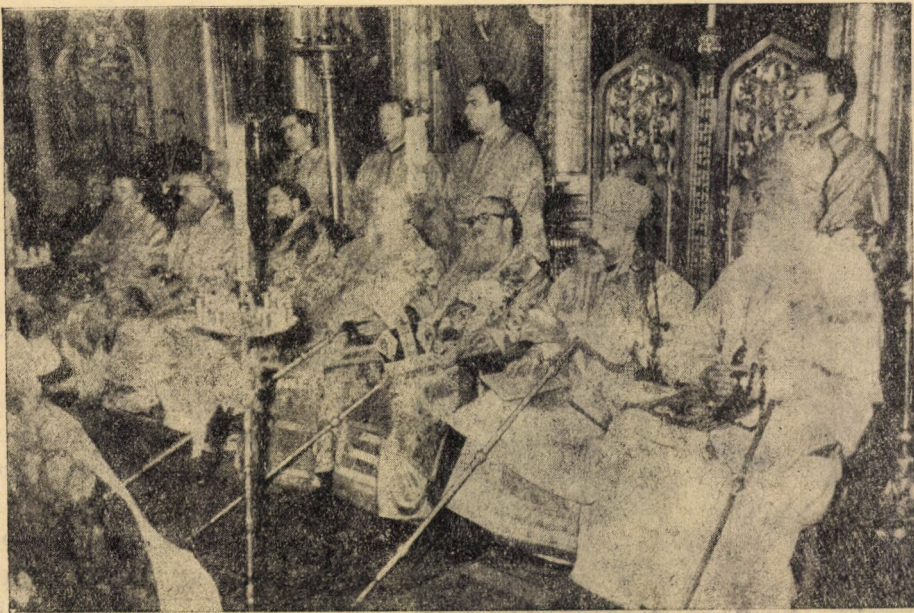
Mitropolit Nicolae a îmbinat preocuparea pentru problemele religioase ale credincioșilor cu atenția pentru problemele sociale. Această sinteză a fost posibilă datorită înțelegerii ce a avut pentru mărețul ideal al libertății și unității naționale a poporului român și pentru aspirațiile lui spre o viață demnă.

A promovat un climat de bune raporturi cu celelalte culte și cu naționalitățile conlocuitoare.

Pentru activitatea lui a fost distins cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste România.

Viața lui să fie pildă de urmat pentru toți! Veșnică să-i fie amintirea!

Luând cuvîntul *I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei*, ca fost Mitropolit al Ardealului, aduce omagiul ultim, mitropolitului Nicolae, care — asemeni Sf. Apostol Pavel — poate spune: „Lupta cea bună am luptat, călătoria am săvîrșit, credința am păzit. De acum mă așteaptă cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul” (II Tim. 4, 7—8). El s-a luptat lupta cea bună pentru biruința poporului nostru în împlinirea năzuințelor lui înalte, pentru afirmarea Bisericii noastre ca o unitate pe tot pămîntul românesc. Călătoria i-a fost un drum spre progres, căci a urcat din treaptă în treaptă și a dat aportul la înălțarea poporului nostru pe culmile la care a ajuns. Credința a păstrat, crezul de slujitor al omului în cele duhovnicești și în cele pămîntești. Astfel poate aștepta cununa de care vorbește Sf. Apostol Pavel.

Soborul Înaltilor Ierarhi.

Socotindu-se smerit ucenic al marilor săi înaintași, mitropolitul Nicolae s-a ridicat la un loc de frunte între mitropoliții Ardealului. El și-a desfășurat activitatea și în vremuri de bejenie, cînd poporul era asuprit, și în vremuri de fericire, cînd poporul e stăpîn pe soarta sa. Iar cînd trupul Transilvaniei a fost frînt cu forța, episcopul Nicolae al Clujului a socotit că e de datoria lui să rămînă în mijlocul credincioșilor și a știut să desfășoare lupta în așa fel încît să dea rezultatele cele mai bune. El și-a adus aportul — alături de popor — ca din istoria poporului nostru să piară o pagină ca aceasta.

Patriot luminat, n-a adunat în jurul lui numai pe ortodocși, ci a fost în cele mai bune raporturi cu celelalte cuite și privea cu dragoste pe toți cei care frățește locuiesc pe pămîntul țării noastre.

Se pot zugrăvi mai multe chipuri ale mitropolitului Nicolae: chipul omului de cultură, chipul teologului dascăl și scriitor, chipul luptătorului pentru împlinirea înaltelor năzuințe ale poporului, însă e mai bine să-l lăsăm să se caracterizeze el însuși cu cuvintele dintr-o cuvîntare, în care zice că „stă cu picioarele pe pămînt, cu privirea înainte, cu cugetul în lumina dumnezeirii”. Un astfel de om nu putea să-și încheie viața decît în admirația noastră a tuturor. Cel mai frumos portret al său rămîne acela de părinte: el a fost vreme de decenii părintele ortodocșilor din Ardeal. Ca mare exeget, s-a oprit la cea mai duiosă epistolă a Noului Testament, epistola către Filimon, căci așa cum Sf. Apostol Pavel, care avea grija tuturor Bisericilor, și-a făcut răgazul să se ocupe ca un părinte de sclavul Onisim, pe care

l-a numit „fiul meu”, „inima mea” (v. 10, 12), tot așa mitropolitul Nicolae, deși avea grija Bisericii, n-a pregetat niciodată să ajute pe cei mici, fiind la Cluj episcop și profesor de teologie, dar și muncitor în tipografie.

Mitropolitul Nicolae lasă în urmă un nume mare și o moștenire grea. Călea spre progres continuă, nevoia întăririi solidarității poporului nostru și a consolidării unificării bisericești rămîne. De aceea, aducînd mulțumiri neuitatului nostru prieten și frate, mitropolitul Nicolae, să-l asigurăm că — după pilda vieții sale — ne vom strădui să întărim unitatea poporului și unitatea Bisericii, să ajutăm la construirea vieții celei noi, să luptăm pentru apărarea păcii în lume.

Dumnezeu să-l așeze între dreptii săi, dăruindu-i cununa cea neveștejită, pe care a gătit-o celor ce-l iubesc pe El!

Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Banatului spune că, întocmai ca uce-

nicii Domnului de după răstignirea și îngroparea Lui, și noi după mutarea în altă viață a marelui preot și arhieru al Mitropoliei Ardealului „simțim învăluindu-ne întunericul întristării”. Dar — îndreptîndu-ne ochii sufletului spre Domnul înviat din morți, ne mîngîiem înțelegînd că adormitul în Domnul va stăruii mereu între noi, ca și Iisus în mijlocul ucenicilor Săi, adăstînd obșteasca înviere. El rămîne pururea cu noi prin luminoasa pildă a unei vieți de muncă neîntreruptă, de strădanii generoase, de sfinte ostenele — care e ca o lumină pusă în sfeșnic să lumineze tuturor.

După cuvîntul Sf. Ap. Pavel (Evrei 5, 1—2), mitropolitul Nicolae Colan a fost arhieru luat dintre oameni și pus pentru oameni. A fost luat dintre oamenii de rînd cu care s-a identificat făcînd toate cele spre folosul lor. Grăitoare sînt multele direcții pe care le-a deținut, nici una într-alt fel decît prin integrală dăruire. Și mereu s-a arătat pe sine cel mai bun printre cei buni, în vremuri tihnite dar și în vremuri involburate, căci au fost și dintre acestea. Gîndul ni se oprește stăruitor asupra anilor nu ușori pentru poporul nostru cînd, printr-o opintire de uriaș, a izbîndit întru a-și înfăptui unitatea națională, și tot așa asupra altor ani, nu mulți, doar patru la număr, dar întunecați foarte de sfîrtecarea nedreaptă a trupului patriei. Alături de forțele sănătoase ale neamului a dat dovada celui mai curat patriotism. Iar perioada de noi plămădiri românești de după 23 August 1944, „a fost îmbogățită de contribuția hotărîită a celui ce sufletul și-a pus pentru oile sale”. Patria i-a fost recunoscătoare, cum dovedește ordi-

nul „Steaua Republicii Socialiste România” cu care l-a distins.

Dar Mitropolitul Nicolae Colan al Ardealului a întruchipat și „chipul arhierului care a împlinit cele ale oamenilor care sînt către Dumnezeu”. El a fost cu adevărat „om al lui Dumnezeu” trimis din vrere de sus poporului dreptcredincios din această parte a Țării, săvîrșind cu prisosință lucrul Tatălui ceresc. „Crezul creștin pe care l-a mărturisit și dreapta credință — Ortodoxia noastră strămoșească — pe care a slujit-o de pe poziția dascălului în Teologie, a preotului, a episcopului și apoi a mitropolitului, îl așază în rîndul vrednicilor urmași ai Apostolilor, ai marilor ierarhi români dintre care Andrei Șaguna și Nicolae Bălan i-au fost nu numai înaintași direcți, dar și mentori în același timp”. Pentru acestea toate și multe altele, Biserica, preoții și credincioșii ei, aducem acum aceluia de care ne despărțim prinso de nețărmurită cinstire.

„În chip deosebit să mi se îngăduiască a tîlmăci, din prea Înaltă încredințare, simțămintele Intîistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, Prea Fericitul Patriarh Justinian, în legătură cu trecerea la cele veșnice a înțeleptului și blîndului viădică Nicolae Colan”. Împiedecat de a fi azi împreună cu noi de pricini nelegate de voința Sa, Prea Fericirea Sa, „îndurerat și cu părintească compasiune participă în rugăciune la doliul Mitropoliei ardelene, al întregii obștii dreptcredincioase” — pentru „cel ce i-a fost frate întru Hristos și împreună ostenitor în cele ale slujirii lui Dumnezeu și oamenilor”.

Smeriți cerem de la Părintele îndurărilor să așeze sufletul celui mutat de la noi în corturile dreptilor și cu dreptii să-l numere. Veșnică să-i fie pomenirea, iar memoria binecuvîntată.

Prea Sfințitul Episcop Teofil al Clujului aduce un ultim omagiu de recunoștință mitropolitului Nicolae Colan în numele clerului și credincioșilor din Eparhia ortodoxă a Clujului și al Prea Sfinției Sale personal. „Ținuta sa de arhipăstor iubitor de oameni, care tuturor s-a făcut, viețuirea sa pilduitoare de creștin mult răbdător, rămîne între noi ca o diră de lumină vie și nepieritoare. Propovăduirea sa neobosită cu scrisul și cu graiul, dar mai cu seamă cu exemplul său de înaintestătător sobru, demn, larg înțelegător și nepărtinitor, exemplul său de înaintemergător înțelept și chibzuit, au săpat albie adîncă, largă în sufletele păstoriților săi mari și mici. În această albie apele vii ale Evangheliei și ale tainelor lui Hristos au curs cu îmbelșugare și roditoare”. „Într-o anumită măsură se poate spune că viața lui a fost un șirag lung de ostenele, de încercări și suferințe grele purtate cu răbdare și cu nădejde în Domnul. Acum, la pierderea lui, nu se cuvine să plîngem cu amărăciune, ci să-l ascultăm cum el ne mîngîie și ne vestește: „Acum m-am odihnit și am aflat ușurare multă. Că m-am mutat din stricăciune și m-am dus la viață. Doamne, Slavă Ție!”

P. C. arhim. Nicolae Mladin aducînd cuvînt de cinstire deosebită, dragoste și recunoștință Inaltului Arhipăstor din partea profesorilor, studenților și slujitorilor Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu, vorbește despre mitropolitul Nicolae Colan ca teolog și om de cultură.

Teologul s-a format la Institutul Teologic din Sibiu, făcînd și studii de specializare neotestamentare la Universitatea din Berlin. Ca profesor a făcut „teologie pentru viață”, sădind în sufletul studenților teologi convingerea că Cuvîntul lui Dumnezeu este veșnic viu, izvor nesecat de viață nouă și pentru credincioșii de azi, îndreptîndu-le atenția și spre răsfrîngerile în actualitate ale Evangheliei și exercitînd asupra lor o adîncă acțiune educativă. Lucrarea teologică,

prin care își „îmbrăca apostolatul în haina veacului“ o prelungește în sînul clerului și credincioșilor prin activitatea în Asociația clerului „Andrei Șaguna“, prin cărțile tipărite, studiile și articolele publicate în diferite reviste, care mărturisesc despre prezența lui vie și continuă în viața noastră bisericească cu tangențe sociale și naționale române.

Mitropolitul Nicolae Colan a fost însă un om de litere, un om de cultură, deschis față de cuceririle științei și de realizările artistice din trecut. Crescut în mediul cultural românesc din Brașov și Sibiu, și-a manifestat de timpuriu talentul literar (la liceul „Andrei Șaguna“ și Institutul Teologic, la „Gazeta Transilvaniei“) și ca profesor a sprijinit încercările literare ale studenților lui, a stimulat la scris pe cei talentați, ca între 1940—1944 vlădica Nicolae de la Cluj să polarizeze — ca scriitor — activitatea literară și culturală a românilor din Transilvania de Nord. În tot ce a scris, fie teologie, fie articole, ierarhul cărturar s-a dovedit un condeier cu simțul frumosului, cu gust literar. Astfel, prin adîncimea și limpezimea gândirii și prin frumusețea limbii cu nimb de cazanie și de cronică străbună, mitropolitul Nicolae continuă seria marilor ierarhi cărturari.

Totodată profesorul și ierarhul a știut să prețuiască arta românească la adevărata ei valoare și a cultivat la cititorii revistei „Viața Ilustrată“ — al cărei fondator și redactor era — simțul artistic prin reproduceri de opere de artă și articole. O caldă prețuire a arătat și muzicii românești (Cuvînt la semicentenarul lui G. Enescu). Pe plan cultural a lucrat și în cadrele Astei și ale Reuniunii Culturale Naționale a meseriașilor români.

Pentru bogata lui activitate culturală și națională vlădica Nicolae a fost cinstit cu ordinul „Steaua Republicii Socialiste România“. Ierarhul cărturar, preocupat nu numai de probleme teologice, ci și de probleme sociale, naționale și culturale, și-a găsit locul firesc lângă popor, cînd poporul a pornit să-și făurească o viață nouă, de nestăvilit progres material și cultural, și a îndrumat Institutul Teologic, teologia noastră, preoțimea și credincioșii atît pe făgașul adevărului lui Hristos, care este iubire, dreptate și pace, cît și pe făgașul ortodoxiei românești, legată de-a lungul veacurilor de destinele poporului român.

De aceea se cuvine celui ce s-a ostenit „cu cuvîntul și cu învățătura“ să-i aducem „îndoită cinstire“ (I Tim. 5, 17), să-i urmăm pilda și povețele și să rugăm pe Dumnezeu să-l așeze în ceata sfinților vlădici români slujitori ai Bisericii strămoșești și ai poporului român de pe aceste plaiuri.

P. C. pr. rector N. I. Nicolaescu exprimă omagiul Institutului Teologic de grad Universitar din București „pentru omul, teologul, cărturarul și ierarhul care și-a dăruit întreaga viață afirmării spiritualității noastre ortodoxe, promovării vieții noastre bisericești, cultivării bunelor relații de frățietate între naționalitățile și cultele conlocuitoare și culturii noastre naționale la catedră, pe amvon, în graiul tiparului și în viața publică, pentru Arhipăstorul care a știut să-și slujească cu pilduitoare credincioșie și abnegație Biserica și Patria, dăruindu-se cu jertfelnicie păstrării credinței și datinilor strămoșești, afirmării prezenței bimilenare, neîntrerupte și precumpănitoare, a neamului românesc pe pămîntul sfînt al Transilvaniei, întăririi unității noastre naționale, înfloririi patriei noastre scumpe și apărării păcii în lume“.

„Veșnică să-i fie pomenirea și cinstea în sanctuarul sufletului românesc“.

D. Episcop reformat Nagy Iuliu (Cluj) exprimă adîncă durere a Bisericii reformate și a celorlalte Biserici protestante pentru pierderea aceluia care a fost: — erudit bărbat al științelor teologice, cunoscut în toate Bisericile protes-

tante; mare luptător al ecumenismului; distins reprezentant al năzuințelor nobile naționale: conducătorul mult prețuit al tuturor celor ce au luptat și luptă pentru un viitor fericit în scumpa noastră Patrie, Republica Socialistă România; — păstorul duhovnicesc al poporului credincios, ziditor neclintit al frăției între popoarele conlocuitoare, al iubirii între toate limbile și confesiunile, precum și al păcii trainice între și peste hotarele scumpei noastre Patrii.

Iar în special reprezentanții cultelor protestante din Cluj și Sibiu, sediile răposatului Chiriarih, aduc omagiul lor călduros pentru că mitropolitul Nicolae Colan în timpuri grele a dat dovada măreață a iubirii frățești creștine cu care personalitatea sa nobilă va fi imprimată în sufletele noastre pentru totdeauna. Aceste pilde le vom păstra ca îndrumări prețioase în legăturile noastre ecumenice.

Rugînd pe Dumnezeu să odihnească pe cel adormit în împărăția Sa, încheie cu cuvintele Mîntuitorului: „Eu sînt învierea și viața. Celce crede în Mine, de va și muri, viu va fi“ (Ioan 11, 25).

Reprezentanți ai organelor de Stat la funeralii.

P. C. pr. vicar Traian Belasçu, aducînd omagiul Consiliului Arhiepiscopesc, clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Sibiului, spune că pentru cei din Arhiepiscopia mitropolitul Nicolae Colan „a fost mai presus de toate Păstorul cel bun, care nu și-a cruțat timpul, nici sănătatea, rămîinînd în mijlocul turmei pînă la ultima suflare“, ca un vrednic următor al Păstorului veșnic, Hristos care a spus: „Eu sînt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi“ (Ioan 10, 11). „Așa a fost întreaga viață a Înaltului Arhipăstor: o dăruire în dragoste pentru Biserică și neam, aceasta constituind idealul vieții sale. Și pentru acest ideal a îndurat totul“. El a răbdat, dar și a iertat mult, pentru că a iubit mult.

Născut în Araci ca fiu de țărani cu casă grea și stare materială modestă, crescut în atmosferă creștină ortodoxă și trează conștiință românească, făcînd studii eminente la liceu și Teologie, Nicolae Colan — ca toată generația lui — „a fost înălăcărat de idealul unirii tuturor românilor în aceeași patrie“. Trecînd Carpații, în vremea primului război mondial, desfășoară acolo o intensă activitate pe tărîm cultural-național și își ia licența în litere la București. În 1920 e secretar al Arhiepiscopiei Sibiului, apoi profesor și rector la Academia Teologică.

Ca episcop la Cluj și, apoi, mitropolit la Sibiu „a fost un ierarh patriot în accepțiunea completă a cuvîntului, făgăduind solemn și ferm cu ocazia investiturii credință neclintită patriei noastre dragi Republica Socialistă România, făgăduință pe care a dus-o la îndeplinire cu cuvîntul și cu fapta“.

„A fost unul dintre vechii și prețuiții ecumeniști activi ai Bisericii noastre“; „a întreținut relații cordiale de colaborare interconfesională

cu toți reprezentanții celorlalte culte din Ardeal, pe care i-a prețuit și stimat“.

A fost ales în 1942 membru al Academiei Române, iar ocîrmuirea actuală l-a distins cu ordinul „Steaua Republicii Socialiste România“ și cu medalii.

P. C. vicar aduce mulțumiri aceleia care l-a îngrijit zi și noapte în suferința sa.

Testamentul de dragoste al mitropolitului Nicolae Colan e cuprins în rugăciunea Domnului: „Eu te-am preaslăvit Părinte pe pămînt, lucrul ce mi-ai dat să-l fac l-am făcut. (Acum) vin la tine, Părinte sfînte — pe cei ce mi i-ai dat păzește-i în numele tău“. „Rămîneți în dragostea mea“.

„Bunu! Dumnezeu să-i facă parte de învierea veșnică în împărăția Sa“.

Incheindu-se cuvîntările sicriul este purtat de preoți în jurul Catedralei, urmat de soborul slujitor, oaspeți, preoți și credincioși. Procesiunea se continuă pe str. 1 Mai și Nicolae Bălcescu, pe trotuare stînd numeroși credincioși, ca să-și ia rămas bun de la Arhipăstorul lor.

Inhumarea are loc în cimitirul de la biserica mare din Rășinari lângă mausoleul mitropolitului Andrei Șaguna. Pe piatra mormîntului, sub mitra arhierescă, scrie simplu: † Nicolae Colan, Mitropolitul Ardealului, 1893—1967. Se rostește o ultimă ectenie, la care răspund corul studenților teologi și corul bisericesc din Rășinari și rugăciunea de dezlegare citită de P. S. Emilian Antal.

Apoi ia cuvîntul P. C. prot. Vasile Coman de la Brașov, dînd expresie simțămîntelor de recunoștință fiiască ale preoțimii din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, pentru cel ce multora le-a fost profesor și vreme de trei decenii păstor bun și înțelept al credincioșilor din două eparhii ardelen. Sufletului mare și minții luminate a mitropolitului Nicolae Colan se datorește în mare măsură faptul că preoțimea a reușit în acest timp să-și cinstească misiunea, să împlinească voia lui Dumnezeu și vrerea poporului nostru. Slujitorii altarelor nu pot uita minunatele sale lecții de Noul Testament și îndemnul de a îndrăgi Cartea — simbol al progresului omenesc și de a cinsti felonul, simbol al slujirii lui Dumnezeu.

A fost înzestrat cu alese însușiri de cîrmuitor sufletesc al credincioșilor și de apărător neînfricat al ființei și dreptății neamului său. A făcut „casă înțelepciunii“ în inima sa. A impresionat prin seninătatea, bunătatea inimii și optimismul său robust. Vorbea rar și puțin. Era în stare să asculte ceasuri întregi. Dar cînd vorbea cuvîntul său era ca o sentință. În mintea lui era o comoră de înțelepciune. Cinstitor de înaintași, păstrător de datini și legi, prieten nedespărțit al dreptății și păcii, constructor de suflete echilibrate, dăltuitor de limbă în haină cronicărească, iubitor de armonii și frumuseți, prețuitor al prezentului cu marile lui realizări, era cu gîndul și

cu privirea mereu îndreptate spre zările luminoase ale geniului românesc. Teologiei a dăruit cărți de aleasă ținută. Preoților și credincioșilor Noul Testament și Cartea de rugăciuni. Pe sine s-a dăruit întreg neamului, a cărui dreptate a vestit-o și a apărat-o cu totală abnegație.

A ctitorit în comuna natală, Araci, o biserică nouă cât o catedrală. A inițiat Muzeul-Arhive și Biblioteca bisericii Sf. Nicolae din Schei, care este un adevărat altar al vrednicilor românești, o mărturie neîndoioasă a unității și permanenței poporului român de pe ambele versante ale Carpaților.

După cuvintele poetului O. Goga — îndrăgite de mitropolitul Nicolae Colan — „cad rînd pe rînd brazi din pădurea de brazi a Ardealului“, putem spune că acum „a căzut un brad mare din muntele Sionului mitropoliei Ardealului“.

Mulțumind pentru tot ce a dăruit preoțimii ardeleni, încheie cu cuvintele: „Fie ca pilda vieții voastre să fie nemuritoare și rodnică peste veacuri în inima unui popor care v-a iubit și prețuit!“

Corul cîntă „veșnică pomenire“ și frunțile se pleacă spre mormîntul în care zac osemintele

temir în scrierile lui românești. E trimis apoi de mitropolitul Nicolae Bălan să se specializeze în studii de Noul Testament la Universitatea din Berlin.

În toamna anului 1922 e numit profesor la catedra de Noul Testament la Academia teologică „Andreiană“ din Sibiu, catedră la care a predat timp de 14 ani. Între 1928—1936 a fost și rector al Academiei teologice. Pe lângă activitatea de profesor și rector, Nicolae Colan desfășoară o bogată lucrare publicistică, în calitate de redactor la „Revista Teologică“, „Anuarul Academiei Teologice Andreiene“ și „Viața Ilustrată“, de colaborator la „Telegraful Român“, „Transilvania“ și alte foi religioase și culturale, și de îndrumător al colecțiilor: „Problemele vremii“, „Biblioteca bunului păstor“, „Seria Teologică“ și „Seria Didactică“.

Pe lângă sute de articole și studii, profesorul Nicolae Colan publică studiile: „Sf. Pavel către Filimon“ (1925), „Cartea Sf. Apostol Pavel către Efeseni“ (1929), traducerea în două volume a cărții lui Fr. W. Foerster: Hristos și viața omenească (1925) ș.a.

Totodată a fost sfteticul cel mai apropiat al

patru ani a stat neclintit la locul lui, suferind împreună cu poporul și ținînd trează nădejdea în zile mai bune, de libertate și unitate națională. În acei ani episcopul Nicolae Colan era și profesor la Academia Teologică și scriitor și tipograf, făcîndu-se „tuturor toate“ — după cuvîntul Sf. Apostol Pavel — ca pe toți să-i mulțumească și lucrarea bisericească și culturală românească să nu sufere. Din pana lui au răsărit nenumărate articole, studii și cărți, între care „Omul cel nou“ (traducere), opera cea mai însemnată fiind „Noul Testament“ de la Cluj (1942, 1945). Sub îndrumarea lui au apărut reviste și cărți de literatură și de culturalizare a poporului român. A fost nu numai vlădică al Bisericii sale, ci și părinte adevărat al poporului român din Transilvania de Nord. Pentru meritele lui culturale și naționale a fost ales, atunci, membru al Academiei Române.

După eliberarea Transilvaniei de Nord și realizarea unității naționale a poporului român, episcopul Nicolae a avut bucuria de a contribui la realizarea mărețului act al reîntregirii bisericești, al cărui semnal a răsănit de la Cluj, în Aunarea celor 38 reprezentanți ai clerului gr. catolic român. De altfel episcopul Nicolae și înainte a cultivat legături frățești cu cei „din strănă“ cealaltă, considerîndu-i ca făcînd parte din aceeași Biserică strămoșească. Iar în anii stăpînirii străine fasciste, românii ortodocși și greco-catolici s-au apropiat și mai mult, simțindu-se una în aceeași lege străbună, în același grai românesc, în aceeași năzuință fierbinte spre libertatea națională. Actul reîntregirii era numai încoronarea acestei unități sufletești, el fiind important nu numai pentru rețacerea unității bisericești a clerului și credincioșilor români, ci și pentru întărirea unității naționale, unității poporului român.

O dată cu dezvoltarea vieții bisericești, episcopul Nicolae Colan a continuat să cultive activitatea ecumenistă, bunele relații cu celelalte culte și frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare. A făcut parte din delegații ale Bisericii noastre la alte Biserici ortodoxe (s. ex. la Biserica Ort. Rusă). A primit delegații ale altor Biserici Ortodoxe, ale altor Biserici creștine, reprezentanți ai mișcării ecumenice.

Patriot luminat, dăruit cu trup și suflet poporului român, s-a bucurat de viața cea nouă din patria noastră, a sprijinit strădanile poporului pentru construirea unei vieți mai bune și mai fericite, a promovat cauza păcii între popoare.

În mai 1957 a fost ales mitropolit al Ardealului, încununîndu-se astfel la Sibiul de unde s-a înălțat, o viață de muncă rodnică în slujba Bisericii și poporului. Cu experiența multilaterală ce o avea, mitropolitul Nicolae Colan a îndrumat mitropolia spre noi realizări atât în Centrul Arhiepiscopesc, cât și în parohii. Catedrala se împodobește cu pictură aleasă. Preoții își îndeplinesc datoriile bisericești și cetățenești cu mai multă rîvnă. Unitatea sufletească în legea strămoșească a preoților și credincioșilor se desăvîrșește.

Privind în urmă la ceea ce a răsărit din osteneala mitropolitului Nicolae Colan, putem spune că roadele activității lui ridică un monument nepieritor la căpătîiul celui ce și-a zidit viața în Biserica lui Hristos și în istoria poporului român.

T. R.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, numit locțiitor de mitropolit al Ardealului

După trecerea la cele veșnice a Înalt Prea Sfințitului Nicolae Colan, Prea Fericitul Patriarh Justinian, în conformitate cu prevederile art. 30 litera M din Statutul Bisericii Ortodoxe Române, a numit pe Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului locțiitor de mitropolit al Ardealului, arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, „avînd a conduce și îndruma activitatea Arhiepiscopiei pînă la alegerea și instalarea unui nou titular“.

În fața mormîntului de la Rășinari.

celui ce — după osteneală multă în slujba Bisericii și Patriei — a ajuns acum la veșnică odihnă. Dacă trupul lui apune în mormînt, duhul lui strălucește cu mai multă putere și va străluci mereu, îndreptînd pe fiii Bisericii să fie buni credincioși ai Evangheliei lui Hristos și buni fii ai patriei.

Soborul se oprește la mausoleul mitropolitului Andrei Șaguna pentru un moment de pomenire și reculegere. În văzduh, peste vîrfurile brașilor, plutește duhul marilor înaintași, făuritori de lege și datini, slujitori la altarul Bisericii și la altarul neamului românesc.

La Sibiu masa obștească de pomenire ne adună iarăși în jurul amintirii celui ce a fost marele ierarh și Părinte al Ardealului, care sufletul său și-a pus pentru Biserica strămoșească și pentru înălțarea și unitatea poporului român.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Date biografice

Născut la 28 noiembrie 1893 într-o familie de țărani din Araci (raionul Sf. Gheorghe), Nicolae Colan a urmat școala primară în satul natal. S-a înscris apoi la liceul „Andrei Șaguna“ din Brașov, liceu românesc, unde i s-a sădit în suflet dragostea de limba și literatura română și face primele încercări literare. Terminînd liceul, evolua primitiv în familie și cultivată în școală îl îndeamnă să se îndrepte spre Institutul Teologic din Sibiu. Aici primește o bună pregătire teologică, dar și însuflețirea pentru unitatea națională. Aici începe să scrie în „Revista Teologică“ și „Gazeta Transilvaniei“. Trecînd munții — în 1916 — desfășoară o largă activitate publicistică și culturală în slujba idealului unirii tuturor românilor. După unirea Transilvaniei cu patria mamă, își susține licența la Facultatea de Litere din București cu teza: Stilul lui Dimitrie Can-

mitropolitului Nicolae Bălan, membru în Consiliul Arhiepiscopesc și mitropolitan, în Aduanarea Eparhială și Congresul național bisericesc, în Comisiunea Tipografiei Arhidiecezane, în comisia pentru examenul de capacitate al preoților etc. Ani de zile a fost secretar al Asociației generale „Andrei Șaguna“ a clerului ortodox din Transilvania. A desfășurat activitate de culturalizare a poporului ca membru în comitetul de conducere al Astrei, ca președinte al Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români, președinte al Reuniunii de muzică „Gh. Dima“ din Sibiu ș.a.

A reprezentat Biserica noastră la Congrese internaționale, cum a fost Congresul ecumenist pentru „Credință și organizare“ de la Lausanne (1927).

În 1934 prof. N. Colan e hirotonit diacon și preot, în 1935 e hirotonit protopop, ca, după încetarea din viață a episcopului Nicolae Ivan al Clujului, să fie ales în 29 aprilie 1936 — pentru vrednicile sale, — episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului. Aici a lucrat ca un adevărat arhipăstor, plin de bunătate și de înțelepciune. Academia Teologică din Cluj a făcut progrese, devenind o școală de formare a unui cler bine orientat și un centru teologic. A susținut și Școala de cîntăreți bisericești. Catedrala s-a înveșmîntat în podoaba unei picturi alese. Tipografia scoate la iveală, pe lângă revistele „Renașterea“ și „Viața Ilustrată“, și cărți, broșuri pentru cler și credincioși. O viață nouă pulsează în toate parohiile. Cu celelalte culte și naționalități a păstrat relații de creștinească dragoste. Dar zilele de tihnă lucrare au fost puține, căci în 1940 prin dictatul fascist de la Viena trupul Transilvaniei e rupt în două. Vlădică legat de popor, Nicolae Colan a înțeles că rostul lui e să rămîna în mijlocul lui. Astfel alți